

Vergaderjaar 1988–1989

20 989

Wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de overdracht van het bestuur van rijksscholen (Regeling bestuursoverdracht rijksscholen)

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 14 november 1988

Bij Kabinetsmissive van 11 augustus 1988, nr. 25, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen a.i., mede namens de Minister van Landbouw en Visserij a.i., bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de overdracht van het bestuur van rijksscholen (Wet bestuursoverdracht rijksscholen).

1. De voorgestelde wetswijziging heeft blijkens het intitulé en de considerans als enig oogmerk de overdracht van rijksscholen. Op enkele plaatsen in de memorie van toelichting en met name in de paragraaf II wordt tot uitdrukking gebracht dat het vanzelfsprekend is om alle rijksscholen over te dragen opdat deze scholen in stand blijven. Niettemin opent het voorstel de mogelijkheid dat in bepaalde gevallen het onderwijs zal worden beëindigd, namelijk indien door de desbetreffende gemeente geen verzoek tot overname wordt gedaan en vervolgens naar het oordeel van de minister de instandhouding van de school niet noodzakelijk is om voldoende te voorzien in de plaatse-

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

Zoetermeer, 23 december 1988

Blijkens mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 11 augustus 1988, nr. 25, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State, zijn advies betreffende het bovenvermelde ontwerp rechtstreeks aan de eerste ondergetekende te doen toekomen. Wij hebben de eer U dit advies, gedateerd 14 november 1988, nr. W05.88.0436, hierbij aan te bieden. De Raad van State kan zich met het wetsvoorstel verenigen. Het geeft hem aanleiding tot een aantal opmerkingen. Hieronder zal op deze opmerkingen worden ingegaan.

1. De Raad heeft zich afgevraagd of is overwogen in de wettekst als hoofdregel te bepalen dat de rijksscholen worden overgedragen, in plaats van de nu gekozen opzet die de mogelijkheid openlaat dat in bepaalde gevallen het onderwijs wordt beëindigd. Hij geeft in overweging om in de toelichting daarop in te gaan.

Een hoofdregel als door de Raad bedoeld is inderdaad overwogen. Gekozen is echter voor een opzet die aan de ene kant de vrijwilligheid van de gemeenten tot overname zoveel mogelijk in tact laat en aan de andere kant de kans op instandhouding zo groot mogelijk maakt. De memorie van toelichting is in deze zin aangevuld.

lijke behoefte aan openbaar onderwijs. Daarmede lijkt het voorstel een additionele functie te krijgen te weten een instrument tot toetsing aan die plaatselijke behoefte.

In dit verband heeft de Raad van State zich afgevraagd of is overwogen in de wettekst als hoofdregel te bepalen dat de scholen «worden overgedragen». Met die formulering zou geheel worden aangesloten bij hetgeen het voorstel beoogt: een terugtreden van de rijksoverheid bij ongewijzigde verantwoordelijkheid van de overheid voor het instandhouden van het openbaar onderwijs. In de toelichting ware op de genoemde punten in te gaan.

2. Het voorstel van wet beperkt zich tot een aantal belangrijke momenten in het proces van overdracht. Stellig zullen bij de uitvoering op een aantal punten nadere regels moeten worden getroffen, zoals met betrekking tot de bevoegdheden van de procescoördinator, de procedures inzake het tot stand komen van gemeenschappelijke regelingen, nu de wet alleen de gemeente van vestiging noemt, en de overdracht van gebouwen. In het voorstel van wet is ter zake geen delegatiebepaling opgenomen. De Raad meent dat hierin alsnog moet worden voorzien, tenzij er redenen zijn om daarvan af te zien. Die redenen waren alsdan in de memorie van toelichting te noemen.

2. De Raad van State verwacht dat bij de uitvoering van het proces van overdracht van de rijksscholen op een aantal punten nadere regels moeten worden getroffen en denkt daarbij bij voorbeeld aan een regeling van de bevoegdheden van de procescoördinator, de procedures inzake het tot stand komen van gemeenschappelijke regelingen alsmede de overdracht van gebouwen. De Raad meent dat ter zake in het wetsvoorstel nog een delegatiebepaling moet worden opgenomen.

Wij kunnen in deze opvatting van de Raad niet meegaan, aangezien wij niet het voornemen hebben ten behoeve van de uitvoering van het proces van overdracht nadere regels te treffen. Ten aanzien van de bevoegdheden van de procescoördinator achten wij dit niet noodzakelijk, waar de procescoördinator tot taak heeft, kort samengevat, het proces van overdracht te stimuleren en te begeleiden. Hiertoe hoort niet het vaststellen van regels dan wel het stellen van voorwaarden, hetgeen inderdaad zoals de Raad meent, een wettelijke grondslag zou vereisen. De procescoördinator bemiddelt enkel tussen de onderhandelende partijen en wijst deze op hun rechten dan wel plichten in het overdrachtsproces. Ook wat betreft de procedures inzake de totstandkoming van gemeenschappelijke regelingen en de overdracht van gebouwen zal het niet nodig zijn nadere voorschriften te formuleren. Wij zien het namelijk als een zaak van de betrokken gemeenten om eventueel te beslissen of het bestuur van de rijksschool over gaat naar een openbaar lichaam, ingesteld in samenwerking met een of meer andere gemeenten,

al dan niet te zamen met een privaatrechtelijk rechtspersoon. Mocht een gemeente daartoe besluiten dan biedt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 669) voldoende basis om nadere afspraken daaromtrent te maken. Voor wat betreft de overdracht van gebouwen is artikel 98 van de W.V.O. in artikel III, onderdelen F en G, en artikel VI van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook hier is nadere regelgeving niet nodig. Gezien het bovenstaande is aanvulling van de memorie van toelichting ons inziens niet noodzakelijk.

3. De data van inwerkingtreding en de overige in het voorstel genoemde data dienen nader te worden bezien in het licht van de datum van indiening bij de Staten-Generaal.

3. Het voorstel van de Raad van State om in verband met de verwachte datum van indiening bij de Staten-Generaal de datum van inwerkingtreding nader te bezien heeft er toe geleid dat de datum, vermeld in artikel VIII, eerste lid, met één jaar is opgeschoven. De artikelen I, onderdelen H en I, alsmede III, V, VI en VIII treden dien ten gevolge met ingang van 1 januari 1990 in werking.

4. In onderdeel II van de toelichting ware aandacht te schenken aan het advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

4. De Raad van State acht het wenselijk in de memorie van toelichting aandacht te schenken aan het advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De suggestie van de Raad is overgenomen.

5. In de toelichting dient tot uitdrukking te worden gebracht – van de passage in de toelichting in de zesde alinea van paragraaf 2 van deel I gaat immers een andere suggestie uit – dat rijksscholen die na 1 augustus 1995 worden «afgebouwd» omdat uiteindelijk geen overdracht plaatsvindt, ook tijdens die periode voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen.

5. De Raad van State acht het noodzakelijk in de memorie van toelichting tot uitdrukking te brengen dat rijksscholen die na 1 augustus 1995 worden «afgebouwd» omdat uiteindelijk geen overdracht plaatsvindt, ook tijdens de periode van afbouw voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen. In deze gevallen, die zich naar alle waarschijnlijkheid in het geheel niet zullen voordoen, gaat het niet om bekostiging maar om instandhouding. In de genoemde periode vallen deze scholen immers onder het bestuur van het Rijk. De memorie van toelichting is op dit punt verduidelijkt.

6. De bepalingen van artikel III, onder B en F, richten zich uitsluitend tot de gemeente van vestiging van een rijksschool. Het lijkt evenwel van belang dat ten aanzien van rijksscholen met een duidelijk bovengemeentelijke functie tijdig onder ogen wordt gezien of de school niet zou moeten worden overgedragen

6. De Raad van State acht het wenselijk dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven of de minister al dan niet voornemens is een stimulerend beleid te voeren ten aanzien van het tijdig beslissen of een rijksschool met een duidelijk bovengemeentelijke functie aan een openbaar lichaam zou moeten

aan een openbaar lichaam dat is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling. In de toelichting ware aan te geven of de minister voornemens is op dit punt een stimulerend beleid te voeren.

7. Aan de memorie van toelichting ware een bijlage toe te voegen met een overzicht van de voor overdracht in aanmerking komende scholen onder vermelding van de aard van het onderwijs, de gemeente van vestiging en zo mogelijk de boven-lokale betekenis.

8. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies nr. W05.88.0436 van de Raad van State van 14 november 1988

– In artikel I, onderdeel G, eerste lid, dient voor het woord «rijks-school» te worden ingevoegd het woord: een.

– In artikel VIII, tweede lid, dient de datum van de koninklijke boodschap te worden opgenomen.

– In punt 5 van onderdeel I van de memorie van toelichting dient in de voorlaatste alinea in plaats van «zal worden» te worden geschreven: is.

– In de zesde alinea van punt 2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting dient de term «afbouwen» te worden vervangen door geleidelijk beëindigen van het onderwijs.

worden overgedragen. Aan deze suggestie van de Raad is gevolg gegeven.

7. De Raad van State acht het wenselijk aan de memorie van toelichting een bijlage toe te voegen met een overzicht van de voor de overdracht in aanmerking komende scholen onder vermelding van de aard van het onderwijs, de gemeente van vestiging en zo mogelijk de boven-lokale betekenis. De suggestie van de Raad is overgenomen. Er is van afgezien om per school aan te geven of zij boven-lokale betekenis heeft. In vrijwel alle situaties is dat het geval, zij het dat de mate ervan verschilt.

8. De redactionele opmerkingen van de Raad van State zijn overgenomen en hebben geleid tot aanvulling dan wel wijziging van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.

Wij veroorloven ons U in overweging te geven, het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
N. J. Ginjaar-Maas

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks